

**MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ
AGRONOMICKÁ FAKULTA**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BRNO 2015

TOMÁŠ KOLÍNEK

Mendelova univerzita v Brně
Agronomická fakulta
Ústav aplikované a krajinné ekologie

Analýza vývoje krajiny Pálavy
Bakalářská práce

Vedoucí práce:
Ing. Silvie Kozlovská, Ph. D.

Vypracoval:
Tomáš Kolínek

Brno 2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zpracovatel : **Tomáš Kolínek**
Studijní program: Zemědělská specializace
Obor: Pozemkové úpravy a ochrana půdy
Název tématu: **Analýza vývoje krajiny Pálavy**
Rozsah práce: cca 35 stran + přílohy

Zásady pro vypracování:

1. Cílem bakalářské práce je podrobný rozbor historického vývoje krajiny Pálavy.
2. Stručně charakterizujte zvolené území z hlediska přírodních podmínek, historie a současného stavu.
3. Na základě dostupných podkladů (leteckých snímků, historických i současných map a literárních pramenů) vyhodnoťte změny funkcí krajiny i jejího vzhledu (krajinného rázu).
4. Dalším výstupem bude návrh pozitivních změn studované krajiny inspirovaný historií daného místa.

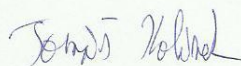

Seznam odborné literatury:

1. BARTA, F. – NĚMEC, J. a kol. *Krajina v České republice*. Praha: Consult, 2007. 399 s. ISBN 80-903482-3-8.
2. CULEK, M. *Biogeografické členění České republiky*. Praha: ENIGMA, s.r.o., 1995. 347 s. ISBN 80-85368-80-3.
3. ČERMÁK, P. Příklad negativního vlivu intenzivního chovu zvěře na zvláště chráněném území CHKO Pálava. *Ochrana přírody*. 1997. sv. 52, č. 5, s. 142–143. ISSN 1210-258X.
4. DEMEK, J. – MACKOVČIN, P. – BALATKA, B. – BUČEK, A. – CIBULKOVÁ, P. – CULEK, M. – ČERMÁK, P. – DOBIÁŠ, D. – HAVLÍČEK, M. – HRÁDEK, M. – KIRCHNER, K. – LACINA, J. – PÁNEK, T. – SLÁVÍK, P. – VAŠÁTKO, J. *Hory a nížiny. Zeměpisný lexikon ČR*. 2. vyd. Brno: AOPK ČR, 2006. 582 s. ISBN 80-86064-99-9.
5. HÉDL, R. Role člověka při formování lesních biocenóz NPR Děvín, Pálava. In POLEHLA, P. *Hodnocení stavu a vývoje lesních geobiocenóz*. Brno: Lesnická a dřevařská fakulta MZLU v Brně, Ústav lesnické botaniky, dendrologie a typologie, 2004, s. 111–116. ISBN 80-7157-787-1.
6. KUPKA, J. *Krajiny kulturní a historické : vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny*. 1. vyd. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2010. 179 s. ISBN 978-80-01-04653-1.
7. LÖW, J. – MÍCHAL, I. *Krajinný ráz*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, s.r.o., 2003. 552 s. ISBN 80-86386-27-9.
8. MADĚRA, P. – FRIEDL, M. *Krajinný ráz- jeho vnímání a hodnocení v evropském kontextu: sborník ekologie krajiny 1: příspěvky z konference CZ-IALE konané dne 4. -5. února 2005 v Brně*. Brno: Paido, 2005. 218 s. ISBN 80-7315-117-0.
9. SKLENIČKA, P. *Základy krajinného plánování*. 2. vyd. Praha: Naděžda Skleničková, 2003. 321 s. ISBN 80-903206-1-9.
10. SKLENIČKA, P. – VOREL, I. *Ochrana krajinného rázu : třináct let zkušeností, úspěchů i omylů-*. 1. vyd. Praha: Naděžda Skleničková, 2006. 189 s. ISBN 80-903206-7-8.
11. ŠARAPATKA, B. – NIGGLI, U. a kol. *Zemědělství a krajina : cesty k vzájemnému souladu*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. 271 s. ISBN 978-80-244-1885-8.

Datum zadání bakalářské práce: říjen 2013

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2015

Tomáš Kolínek
Autor práce

Ing. Silvie Kozlovská
Vedoucí práce

prof. Ing. František Toman, CSc.
Vedoucí ústavu

prof. Ing. Ladislav Zeman, CSc.
Děkan AF MENDELU

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Analýza vývoje krajiny Pálavy* vypracoval samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne: 28. dubna 2015

.....

podpis

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych chtěl především poděkovat vedoucí práce paní Ing. Silvii Kozlovské, Ph. D. za odborné vedení práce, cenné rady, trpělivost během konzultací a připomínky při psaní bakalářské práce.

ABSTRAKT

Bakalářská práce Analýza vývoje krajiny Pálavy má za cíl přiblížit krajinu Pálavy a obce dotčené tímto územím. Tyto obce ležící v krajině Pálavy spadají pod mikroregion Mikulovsko. Do částí těchto katastrů zasahuje ochranné pásmo CHKO Pálava. Analýzou objasňuje současný stav, ale především historický vývoj, využití území v jednotlivých časových etapách, ale mimo to má analýza za cíl přiblížit i přírodní, hydrologické a geologické poměry.

Bakalářská práce se věnuje i možným návrhům na zlepšení využití krajiny Pálavy. Tímto územím od pradávna prostupuje důležitý dopravní koridor. S ním je spojena i Jantarová stezka, která je v dnešní době zajímavější spíš pro rekreaci a její historický význam. Důležitější je ovšem rychlostní komunikace R52 prostupující touto krajinou až k hranicím s Rakouskem. Právě tato komunikace je předmětem návrhu na zlepšení krajiny Pálavy.

Klíčová slova: Pálava, Perná, Mikulov, CHKO

Bachelor thesis Analysis of the landscape Pálava is intended to zoom in landscape Pálava and affected villages of this territory. This villages placed in landscape Pálava come under microregion Mikulovsko. To this part of cadastre intervent protection zone CHKO Pálava. Analysis explaine the current state, but primarily historical development of land use in individual time periods but beyond that the analysis aims to get closer to nature, hydrological and geological conditions.

Bachelor thesis is devoted to the possible suggestions for improving use of the landscape Pálava. This territory permeates important transport corridor from time immemorial. With him is associated with the Amber Trail, which nowadays is more interesting for recreation and its historical significance. More important highway R52 pervading this country to the border with Austria. It is this communication is subject to a proposal to improve the landscape Pálava.

Keywords: Pálava, Perná, Mikulov, CHKO

OBSAH:

1	ÚVOD	10
2	CÍL PRÁCE	11
3	METODIKA PRÁCE	12
4	VYMEZENÍ ÚZEMÍ	13
4.1	Mikroregion Mikulovsko	13
4.2	Charakteristika vybraných obcí a měst	13
5	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	15
5.1	Primární struktura krajiny	15
5.1.1	Geomorfologie.....	15
5.1.2	Geologie	15
5.1.3	Klimatologie	16
5.1.4	Pedologie	17
5.1.5	Hydrologie.....	17
5.1.6	Fauna	18
5.1.7	Flóra.....	18
5.2	Sekundární struktura krajiny.....	19
5.2.1	Využití lesů.....	19
5.2.2	Turismus a sport	19
5.2.3	Vinařské naučné stezky	20
5.2.4	Vinařství	20
5.2.5	Doprava	21
5.2.6	Průmysl.....	21
5.2.7	Zemědělství	22
5.3	Terciární struktura krajiny	22
5.3.1	CHKO Pálava	22
5.3.2	Genius loci (duch místa).....	23
6	ANALÝZA VÝVOJE KRAJINY	24
6.1	Nejstarší osídlení.....	24
6.2	Doba Římanů	25
6.3	Porovnání výměr pozemků mezi lety 1845-2013	30
6.4	Změny ve vinařství	33
6.5	Stavba vodního díla Nové Mlýny	34
7	NÁVRH ZLEPŠENÍ KRAJINY	36
8	DISKUZE	38
9	ZÁVĚR	39
10	ZDROJE	40
10.1	Knižní zdroje	40
10.2	Internetové zdroje	40
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	43

12 SEZNAM OBRÁZKŮ	43
13 PŘÍLOHY	44
13.1 Seznam příloh.....	44
13.2 Přílohy	45

1 ÚVOD

V této bakalářské práci se snažím na základě změn analyzovat vývoj krajiny Pálavy a jí dotčených obcí. Dále se budu zabývat přírodními podmínkami tohoto území a možným návrhem na zlepšení využití krajiny Pálavy.

Pálava patří k nejdéle osídleným místům českých zemí. Pravěká tábořiště lovců mamutů existovala mezi dnešním Pavlovem a Dolními Věstonicemi, nejznámější je nález keramické sošky zvané Věstonická Venuše. Objevili se zde také první zemědělci. Na návrší nedaleko dnešních Pasohlávek existoval v druhém století římský vojenský tábor (období Markomanských válek). V nejbližším okolí nalezneme slovanská sídliště. Ve středověku patřil Mikulov k nejvýznamnějším moravským městům a i dnes je střediskem vinařství. Tato bohatá historie ovšem zachovala krajinu Pálavy z velké části neporušenou a je velmi dobrým příkladem vztahu přírody a člověka.

Toto území jsem si vybral kvůli jeho oblíbenosti, která je způsobená neobvykle krásnou krajinou, historií, přírodou a v neposlední řadě architektonickými památkami. Pálavu jsem si však vybral ještě i z jiného důvodu, a to kvůli tomu, že jsem zde vyrůstal a postupně se seznamoval s krásami i historií okolí.

2 CÍL PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je na základě historických a dostupných údajů rozbor krajiny Pálavy a jí dotčených obcí. Má za cíl seznámit s tímto územím a přiblížit jeho historický vývoj v jednotlivých etapách, ukázat vliv historie na tuto krajinu a zhodnotit současný stav.

Rozbor vybrané lokality probíhal na základě dostupných historických podkladů, především historických map, ale také současných ortofoto map.

3 METODIKA PRÁCE

Pro vypracování analýzy vývoje krajiny Pálavy byly hlavním zdrojem historické údaje a mapy. Pro získání těchto informací byly zvoleny knižní a internetové zdroje. K získání historických údajů pomohly i kroniky jednotlivých obcí. Informace o krajině byly čerpány i z Moravského zemského archivu v Brně a Státního okresního archivu Břeclav se sídlem v Mikulově. Na některé informace o změně krajiny upozornili přímo někteří obyvatelé. K doplnění těchto informací byly zvoleny internetové zdroje. Doplnily informace historických a přírodních podmínek, ale také i mapy v jednotlivých časových obdobích a letecké mapy. K analýze vybraného území byla využita databáze LUCC, z které byly zjištěny údaje z minulých let. Ty se porovnaly se současnými hodnotami. Z této databáze byly zjištěny údaje v okrese Břeclav, kam spadá řešené území. Řešené území bylo vymezeno na mikroregion Mikulovsko, z něhož se krajiny Pálavy výhradně týká sedm obcí a město Mikulov. Bakalářská práce je tak rozdělena na porovnání změn z číselných údajů a na základě map.

4 VYMEZENÍ ÚZEMÍ

4.1 Mikroregion Mikulovsko

Sedmnáct obcí a město Mikulov tvoří mikroregion Mikulovsko v jihozápadní části okresu Břeclav u hranic s Rakouskem na území o velikosti 225 km² a přibližně 20 000 obyvateli. Krajina Pálavy ležící v tomto mikroregionu patří k nejsušší a nejteplejší oblasti ČR. Je tvořena úrodnými poli, vinicemi, skalní stepí, vápencovými skálami a početnou faunou a flórou. Největší vliv má Pálava na sedm obcí z tohoto mikroregionu a samotné město Mikulov. [12]

Obr. 1 Mikroregion Mikulovsko [13]

4.2 Charakteristika vybraných obcí a měst

Obec Perná (německy Bergen) leží přibližně 6 kilometrů od města Mikulov. Žije v ní kolem 800 obyvatel. Katastrální výměra je přibližně 9 km² a nadmořská výška 228 m. n. m. Do katastru obce zasahuje CHKO Pálava a národní přírodní rezervace Děvín a Tabulová Hora. [3]

Město Mikulov (německy Nikolsburg) leží v okrese Břeclav v Jihomoravském kraji u hranic s Rakouskem. Katastrální výměra činí přibližně 45 km², počet obyvatel se blíží 7 500 a nadmořská výška je 242 m. n. m. [3]

Obec Dolní Věstonice (německy Unter Wisternitz) leží na severním úpatí Pavlovských vrchů na jižním břehu Novomlýnských nádrží. Je vzdálena přibližně 10 km severně od Mikulova. Obec má přibližně 322 obyvatel, katastrální výměru 8,76 km² a nadmořskou výšku 174 m. n. m. [3]

Obec Horní Věstonice (německy Ober Wisternitz) leží přibližně 2 km od obce Dolní Věstonice. Katastrální výměra obce činí 7,81 km², počet obyvatel je 446 a nadmořská výška 210 m. n. m. [3]

Obec Dolní Dunajovice (německy Unter Tannowitz) leží přibližně 6 km severně od města Mikulov. Katastrální výměra obce činí 17,94 km², počet obyvatel je 1721 a nadmořská výška 183 m. n. m. [3]

Obec Klentnice (německy Klentnitz) leží přibližně 4 km severně od Mikulova. Katastrální výměra obce je 7,69 km², počet obyvatel je 538 a nadmořská výška je 334 m. n. m. [3]

Obec Pavlov (německy Pollau) leží přibližně 9 km od Mikulova na úpatí Pavlovských vrchů při pravém břehu vodní nádrže Nové Mlýny. Katastrální výměra obce je 13,03 km², počet obyvatel je 573 a nadmořská výška 245 m. n. m. [3]

Obec Pasohlávky (německy Weißstätten) leží přibližně 40 km jižně od Brna a 17 km severně od Mikulova na břehu vodní nádrže Nové Mlýny I. Katastr obce současně zabírá i území zatopené obce Mušov. Katastrální výměra činí 26,59 km², počet obyvatel je 727 a nadmořská výška 175 m. n. m. [3]

5 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

5.1 Primární struktura krajiny

5.1.1 Geomorfologie

Z hlediska geomorfologického členění spadá řešené území do provincie Západní Karpaty, subprovincie Vnější západní Karpaty, oblasti Jihomoravské Karpaty a celku Mikulovská vrchovina, která se dělí na dva podcelky – Pavlovské vrchy a Milovickou pahorkatinu. Pavlovské vrchy jsou důležitou dominantou jižní Moravy. Je to díky jejich převýšení oproti okolní roviné krajině. Jsou nejznámější a nejnavštěvovanější částí CHKO Pálava. Pavlovské vrchy tvoří hřeben táhnoucí se CHKO Pálava od severu k jihu. Okrajově CHKO Pálava zasahuje na severu do Dyjsko-svratecké nivy a na jihu do Nesytské sníženiny, která je součástí Valtické pahorkatiny. Pavlovské vrchy představují nejzápadnější část Karpat, nebo také jejich vnější bradlové pásmo. Nejvyšší bod 550 m. n. m. leží v severní části Pavlovských vrchů a je to území na tomto vrcholu nazvané Děvín. V této části je také zřícenina Dívčích hradů, přezdívaných také Děvičky. Pod tímto vrcholem je umístěna obec Pavlov, která leží v blízkosti vodního díla Nové Mlýny. Na jižní straně Pavlovských vrchů se vypíná Stolová hora (s nadmořskou výškou 455 m. n. m.), kde je také zřícenina Sirotčí hrádek (Příloha 12). Pod tímto vrcholem je umístěna obec Klentnice. Stolová hora je charakteristická svou plošinou, díky které dostala své jméno. Kousek dál jižně najdeme město Mikulov (Příloha 13), které leží mezi Turoldem (385 m. n. m.) a Svatým Kopečkem (363 m. n. m.). Dále jižně, nedaleko hraničního přechodu do Rakouska, je poslední nápadná část v ČR nazvaná Šibeničnick (238 m. n. m.). [1], (Demek, 2006)

5.1.2 Geologie

Bioregion mikulovský je nejtypičtějším panonským bioregionem, v němž vystupují Pavlovské vrchy jako bradlo tvořené jurskými vápenci, obklopené křídovými sedimenty a místním zastoupením spraší. Pavlovské vrchy patří k okrajové části příkrovu vnějšího flyšového pásma, které bylo během alpsko – karpatského vrásnění přesunuto do dnešní podoby od východu. Tento flyšový příkrov tvoří pískovce, jílovce a slepence. Při horotvorných procesech do nich byly zavlčeny jurské vápence a tmavé jílovce. Tyto bloky byly utrženy z jurského podkladu, který leží na žulách Českého masivu. Do okolí dnešní

Pálavy proniklo před 16 miliony let (třetihory) teplé moře z jihu a obklopilo ji. Na dně se začaly ukládat písčité jíly. Asi před 15 miliony lety došlo na východním úpatí Pálavy k výraznému poklesu a ke vzniku vídeňské pánve, do níž vniklo tropické moře. Na dně moře se během 9 milionů let nahromadily až 3 km mocné vrstvy mořské, posléze jezer- ní mladotřetihorní sedimenty. V okolí Pálavy lze nalézt sedimenty svrchního badenu vídeňské pánve s ulitami a lasturami fosilních mořských měkkýšů. V důsledku horo- tvorných pohybů ztratila vídeňská pánev před 13,5 miliony let spojení se světovým oce- ánem a změnila se ve vnitrozemské brakické moře. Toto moře se v pannonu zcela vy- sladilo. Ve čtvrtohorách vznikalo souvrství spraší a sutí s pohřbenými fosilními půdami. Chladné klima doby ledové způsobilo silné mrazové zvětrávání druhohorních vápenců. Vedlo to ke vzniku vápencových věží a svahových sedimentů. Poslední meziledová doba byla znatelně vlhčí a teplejší. [1], (Culek, 2013)

5.1.3 Klimatologie

Podnebí krajiny Pálavy je teplé a suché. Tato oblast patří podle ročního chodu srážek ke kontinentálnímu typu s minimem srážek v lednu a maximem v červenci. Někdy se ovšem vyskytují velmi suchá období. Vlivem značné členitosti okolí můžeme pozorovat mezoklimatické a mikroklimatické rozdíly. Vliv mezoklimatu se projevuje na svazích Děvína na rozložení vegetace. Roční průměrná teplota v Mikulově činí 9,6 °C. Nejtep- lejším měsícem roku je červenec s průměrnou teplotou 19,6 °C, nejchladnějším měsí- cem s průměrnou teplotou -1,5 °C je leden. Za rok naprší průměrně 571 mm srážek, z toho 367 mm v období vegetace. Měsíční úhrny srážek podléhají rok od roku značným výkyvům. Oblast se vzhledem k průměrné roční teplotě řadí k nejsušším územím repub- liky. Léto je velmi dlouhé, značně teplé a suché. Podzim a jaro jsou teplé, zima krátká, mírně teplá, suchá až hodně suchá s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky (průměr- ně 40 dnů v roce). Vzhledem ke svému podnebí je okolí Pavlovských vrchů významnou vinorodou oblastí České republiky. Podnebí podstatně ovlivňuje utváření vegetace a fauny. Kromě celkového klimatu má značný vliv reliéf terénu a orientace svahů ke svě- tovým stranám. Jednoznačně to dokládá rostlinstvo a živočišstvo samotného Děvína. Zatímco jižně orientované svahy jsou teplejší a sušší než mírně skloněná úpatí, je na severní straně kopce situace opačná: zde jsou příkré svahy mnohem vlhčí a chladnější než vrchol kopce i níže položené úpatí. (Danihelka a kol., 2004; Květoň a kol., 2011)

5.1.4 Pedologie

Vlivem reliéfu terénu, podnebí, půdotvorných hornin a lidské činnosti jsou půdní poměry krajiny Pálavy poměrně složité. Na některých místech vystupují na povrch vápencové útesy, které jsou bez půdního krytu. Stejně tak jsou na tom na úpatí těchto skal ostrohranné vápencové suti. V okolí krajiny Pálavy jsou zastoupeny půdní typy: černozemě, černice, hnědozemě, luvizemě, fluvizemě a rendziny. Nejvíce jsou zastoupeny půdy středně těžké (hlinité a jílovitohlinité), dále těžké (jílovité) a nejméně lehké (písčité, hlinitopísčité). [1]

Černozemě vznikly v místech mocných sprašových překryvů. Mají hluboký svrchní horizont s vysokým obsahem humusu, který hraničí se spraší (matečnou horninou). Černozemě přecházejí na dnech mělkých sníženin v černice. Degradované černozemě (ochuzení a odvápnění) často sousedí s illimerickými půdami. Těžší půdy s hlubokým šedým, šedočerným nebo hnědočerným svrchním horizontem se nacházejí na vápnitých jílech a slínech druhohorních a třetihorních usazenin. Jsou velmi dobře zásobené živinami a těžce se rozeznávají od půd černozemního charakteru.

Rendziny jsou rozšířeným půdním druhem Pavlovských vrchů. Jsou to silně propustné, mělké a vysychavé půdy o mocnosti několika cm až do 0,8 m. Jejich půdní horizont tvoří vysoký obsah humusu a vápencového skeletu přímo na matečné hornině. Jsou ohroženy erozí, mají nedostatek vláhy a nejsou vhodné k zemědělskému užití.

Nivní půdy v aluviu Dyje mají vysoký obsah živin. Vyznačují se vodním režimem a jsou to hlinité až hlinitojílovité fluvizemě. Vliv podzemní vody se projevuje různým stupněm oglejení. Vznikly dlouhodobou sedimentací vlivem předjarních záplav. [1]

5.1.5 Hydrologie

CHKO Pálava je oblast s malou hustotou vodní sítě. Leží na pravém břehu řeky Dyje a je odvodňována Klentnickým potokem, Dunajovickým potokem a Včelínkem. Klentnický potok odvodňuje severovýchodní část Pavlovských vrchů. Svými pravostrannými přítoky, které pramení na území CHKO Pálava, Dunajovický potok odvodňuje část západně od hlavního hřebenu Pálavy. Zemědělská výroba v obcích Bavory a Perná zhoršuje kvalitu této vody. Včelínek, pramenící v Rakousku, odvodňuje jižní část CHKO

Pálava. Mušlovský potok je nejvýznamnější přítok Včelínku, odvodňuje střední část CHKO Pálava. Vodní dílo Nové Mlýny ovlivňuje vodní režim řeky Dyje. Tato stavba vyloučila možnost pravidelných jarních záplav. V jednotlivých ročních obdobích se hydrologické poměry CHKO Pálava pohybují ve dvou extrémech. V dlouhých teplých a suchých obdobích nedostatkem vody a vlivem jarních a letních povodní a přívalových dešťů nadbytek vody. [1], [3]

Na území CHKO Pálava jsou podzemní vody málo vydatné. Nejvýznamnější jsou štěrkopísčité sedimenty údolních niv řeky Dyje. Ostatní podzemní vody nemají takový význam. Podzemní vody ve svahových sutích jsou využívány pro zásobování některých obcí (tyto vody mají vysokou tvrdost a obsah síranů).

Pro celkové území krajiny Pálavy má důležitý význam z hydrologických poměrů soustava uměle vytvořených tří přehradních nádrží pod Pavlovskými vrchy na řece Dyje. [1], [3]

5.1.6 Fauna

Díky své rozmanitosti zaujímá fauna CHKO Pálavy jedinečné postavení mezi chráněnými územími v ČR. Je to způsobeno přírodními podmínkami, a to teplým a suchým podnebím a přítomností vápnatého substrátu. Dalším důvodem je také poloha. CHKO Pálava leží na hranici dvou zoogeografických provincií (středoevropského listnatého lesa a panonských stepí). CHKO Pálava představuje jedinou lokalitu v ČR pro více jak 200 druhů. Své severní či severozápadní hranice rozšíření zde dosahuje více jak několik desítek jihoevropských druhů. K nejzajímavějším druhům zde patří zástupci hmyzu a ptáci (např. tesařík obrovský, kudlanka nábožná, otakárek fenyklový, roháč obecný, zedníček skalní, výr velký, dudek chocholatý a orel mořský). Najdeme tu také ještěrku zelenou a užovku hladkou. [1], (Danihelka a kol., 2004)

5.1.7 Flóra

Díky pestrým přírodním podmínkám je CHKO Pálava druhově nejbohatší oblastí v ČR. Lesní ekosystémy jsou zde zastoupeny pouze na 35 % území. Převažují zde hlavně stepi a lesostepi. Šípákové doubravy měly značné zastoupení mezi lesními porosty.

V současné době se zde vyskytují již v menší míře. Na skalních stepích najdeme druhy rostoucí na velmi suchých a kamenitých půdách (kosatec nízký). Jsou zde také druhy, které se jinde nevyskytují (kavyl skalní, šalvěj etiopská a písečnice velkokvětá). Výjimečný je tu výskyt druhu, který tu roste na jediném místě světa (hvozdík lumnitzerův). [1], (Daníhelka a kol., 2004)

5.2 Sekundární struktura krajiny

5.2.1 Využití lesů

Přes 68 % lesů v CHKO Pálava náleží kategorii zvláštního určení a hospodaření s nimi je přizpůsobeno chovům spárkaté zvěře. Jsou zde vysázeny velkým počtem plodonosné dřeviny. Lesy v oborách jsou převážně výmladkového původu. Na sprašových stanovištích umělá obnova sazenicemi lípy, jasanu a dubu. Lesy v národních přírodních rezervacích zaujímají 14 % porostní plochy v CHKO Pálava. Lesy ochranné zaujímají 7 %, zde se většinou nehospodaří (tyto lesy jsou na nepříznivých stanovištích). Les hospodářský tvoří 11 %, má převážně produkční charakter, avšak záleží na zařazení do jednotlivých zón. [1]

5.2.2 Turismus a sport

Pálava a okolí nabízí velkou možnost výběru aktivit. Jedná se zejména o pěší turistiku a o výlety po okolí na kole. Cyklotrasy jsou vedeny i mezi vinicemi a tak si získávají značnou oblibu. Trasy pro pěší turisty i pro cyklisty jsou bohatě značeny informačními tabulemi s naučnými popisy okolí i přírody. Tyto trasy si získali oblibu i pro krásné výhledy do okolí, zejména z nejnavštěvovanějšího místa Pálavy jménem Děvín. Jedná se o nejvyšší bod v okolí a to s nadmořskou výškou 550 m. n. m. Bělostné vápencové skály se na tomto místě střídají s dubohabrovými lesy a stepními trávníky. Děvín poskytuje výhled po velké části okolí i části Dolního Rakouska. Další často navštěvované místa na Pálavě jsou Dívčí hrady nad vodním dílem Nové Mlýny a Sirotečí hrádek na Stolové hoře. V posledních letech se rozrůstá zájem i o jiné aktivity, a to zejména o adrenalinové sporty, jako jsou paragliding a horolezectví. V nejbližším okolí Pálavy je

turisticky zajímavé město Mikulov, které patří k nejvyhledávanějším vinařským destinacím v celé České republice. Nad tímto městem je možné vyjít na Svatý kopeček s nadmořskou výškou 363 m. n. m., jehož území bylo vyhlášeno za přírodní rezervaci. Svatý kopeček je jeden z kopců Pavlovských vrchů a jsou na něm postaveny historické stavby kaplí sv. Šebastiána, sv. Rosálie a sv. Barbory. Další vyhledávané místo v Mikulově je barokní zámek, který se nachází v centru města. Stojí na skalnatém kopci zvaném Zámecký vrch. Dále se dá v Mikulově navštívit Kozí hrádek. Dolní Věstonice prosluly nálezy z dob lovců mamutů před 30 000 lety a tak není divu, že přímo v obci vzniklo muzeum starší doby kamenné. Právě odtud pochází významný nález z této doby a to keramická soška nazvaná Věstonická venuše. Centrem turistiky v této oblasti se může zdát autokemp Merkur, který svou rozlohou patří k největším v České republice. Nachází se na břehu vodního díla Nové Mlýny, přibližně 2 km od obce Pasohlávky. Byl založen právě po výstavbě tohoto vodního díla. [8], [14]

5.2.3 Vinařské naučné stezky

Turistika spojená s vinařstvím neodmyslitelně patří k této oblasti. Získala si zájem rekreatantů, a tak zde můžeme najít několik stezek [4]:

- Vinařská naučná stezka Mikulov – 20 km dlouhá trasa pro pěší turisty i
cyklisty s vinařskou historií
- Mikulovská vinařská stezka – 82 km dlouhá trasa pro cyklisty, vedená mikulovskem a
Lednicko-valtickým areálem
- Moravská vinná stezka – 280 km dlouhá trasa pro cyklisty vedená všemi moravskými
vinařskými podoblastmi

5.2.4 Vinařství

K vinařství nepatří jen vinohrady a výroba vína, ale také vinařské expozice, veletrhy, výstavy a vinobraní. A k této oblasti to jednoduše patří. Okolí Pálavy je zaměřeno na vinařství od pradávna, konkrétně révu vinnou přinesli na Mikulovsko již Římané, jejichž legie v blízkosti dnešních Pasohlávek tábořili. Po jejich odchodu se vinařství rozvíjelo v období Velkomoravské říše, kdy vinná réva získala své pevné místo v zemědě-

ské produkci a v období středověku se Mikulov a okolí stalo významným vinařským střediskem.

Viniční trati na úpatí Pálavy patří k nejteplejším místům Moravy (Příloha 7). Největší plochu vinic zabírá Ryzlink vlašský, kterému se výborně daří na místních vápenitých půdách. Z bílých odrůd se zde pěstují Rulandské bílé, Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Chardonnay, Ryzlink rýnský, Muškát moravský, Sauvignon, Neuburské a zahraniční odrůda Kerner. Roku 1946 v obci Perná vznikla šlechtitelská stanice, která se postupem času stala významným centrem. Prvním významným úspěchem této stanice bylo vyšlechtění odrůdy Pálava v roce 1977 a další úspěch nenechal na sebe dlouho čekat, byla to odrůda Aurelius uznaná v roce 1983. Modré odrůdy, které se na Mikulovsku pěstují jsou Frankovka, Rulandské modré a André. Francouzská odrůda Merlot se v této oblasti pěstuje teprve krátce. Na zámku v Mikulově je umístěno vinařské muzeum. [5], (Petr, 2005)

5.2.5 Doprava

Oblast Pálavy je obývána po desítky tisíc let a vedly přes ni odjakživa frekventované cesty. Díky tomu bylo okolí svědkem mnoha historických mezníků, mezi něž patří například pohyb vojsk. Důležitým místem je Mikulov, kde například při tažení vojska sídlila. Mikulov je také důležitý bod mezi Brnem a Vídní. A tak není divu, že i v dnešní době tudy prochází silnice I/52 na trase Brno – Vídeň a město Mikulov leží u důležitého hraničního přechodu do Rakouska. Avšak silnice I/52 neprochází centrem města, ale je řešena pomocí obchvatu. A již nyní jsou plány na novou trasu Brno – Vídeň, kde ovšem ještě probíhají jednání. Přes Mikulov vede regionální železniční trať Břeclav – Znojmo. Autobusová doprava je v rámci IDS Jihomoravského kraje. Na trase Brno – Vídeň zastavují v Mikulově některé dálkové autobusy.

5.2.6 Průmysl

Na Mikulovsku je zastoupen průmysl strojírenský a stavební, firmy jsou situovány hlavně v Mikulově. Jedná se jak o větší firmy, tak i o živnostníky. Většina živnostníků podniká ve vinařství, pohostinství a rekreaci. Nejvíce tuto oblast proslavilo právě vinařství, které najdeme téměř v každé obci.

5.2.7 Zemědělství

Největší počet subjektů ze zemědělství je právě v Jihomoravském kraji. Vysvětlit to můžeme určitě úrodností místních půd. V této oblasti převládá vinařství. Dále zde můžeme najít ovocné sady. Ale také se zde pěstuje i slunečnice a kukuřice. Živočišná výroba je zaměřena převážně na chov drůbeže a prasat. [6]

5.3 Terciární struktura krajiny

5.3.1 CHKO Pálava

Pavlovské vrchy (hovorově Pálava, název odvozen od obce Pavlov) jsou vápencovým pohořím. Pálava je komplex vápencových útvarů na Jižní Moravě přibližně 50 km jižně od Brna. Rozkládá se mezi Mikulovem, Pavlovem, Klentnicí, Dolními a Horními Věstonicemi. Pro unikátní přírodní podmínky a jedinečný krajinný ráz byla Pálava vyhlášena chráněnou krajinnou oblastí. Byla vyhlášena výnosem Ministerstva kultury ČSR 19. 3. 1976. Organizací UNESCO (Program člověk a biosféra) byla zařazena v roce 1986 do mezinárodní sítě biosférických rezervací chránících význačné světové ekosystémy. V roce 2004 byla na území CHKO Pálava vyhlášena ptačí oblast (Příloha 4). Těžbou vápence byla v minulosti zničena velká část Turoldu a Svatého kopečku. Další škody byly způsobeny použitím nebezpečných pesticidů (ve vinicích), svažité pozemky byly postiženy erozí a krajinný ráz byl narušen terasováním. Oborní chov zvěře byl na Děvíně už zrušen. Přes tyto negativní stránky je Pálava územím, jehož využívání nemá ničivý účinek na přírodní prostředí. Charakteristika Pálavy je hřeben se třemi vrcholy. Severovýchodní (se zříceninou Dívčích hradů, za ní masiv Děvín 550 m. n. m.), za ním je sedlo Soutěska, která odděluje severovýchodní část od jihozápadního vrcholu Obora (485 m. n. m.), se stěnou Martinkou. Na jih u obce Klentnice je vrchol Stolová hora (poblíž zřícenina Sirotčí hrádek). K Mikulovu se terén snižuje a ztrácí v okolí. [1], (Danhelka a kol., 2004)

5.3.2 Genius loci (duch místa)

Pavlovské vrchy, které jsou ze všech stran obklopené vinicemi a malebnými vesničkami, patří se svými bělostnými vápencovými skalami, dubovými háji, kvetoucími kosatci na sluncem ozářené skalní stepi, se svou historií připomínající zříceniny středověkých hradů, jedinečnou architekturou historického města Mikulov i vinnými sklepy v okolních obcích, k nejznámějším a nejnavštěvovanějším destinacím České republiky. Není se čemu divit, neboť to všechno spolu s velmi suchým a teplým podnebím propůjčuje krajině Pálavy téměř středomořský ráz, který bychom jinde v České republice marně hledali. [1]

6 ANALÝZA VÝVOJE KRAJINY

6.1 Nejstarší osídlení

Umístění celé řady archeologických lokalit je výrazně ovlivněno tvarem georeliéfu a přítomností několika vodotečí. Právě zde můžeme najít prvotní osídlení této krajiny, a to na severním okraji Pavlovských vrchů, kde byl tok řeky Dyje, podle níž migrovala stáda zvěře. Koncentrace loveckých sídlišť z období gravettienu (25 000 př. n. l.) na katastrech obcí Dolní Věstonice, Pavlov a Milovice je toho důkazem. Odsud pochází nejstarší doklady znalostí výroby textilií, pálení hlíny či broušení kamene. Nálezy uměleckého charakteru dokládají také schopnost symbolického myšlení.

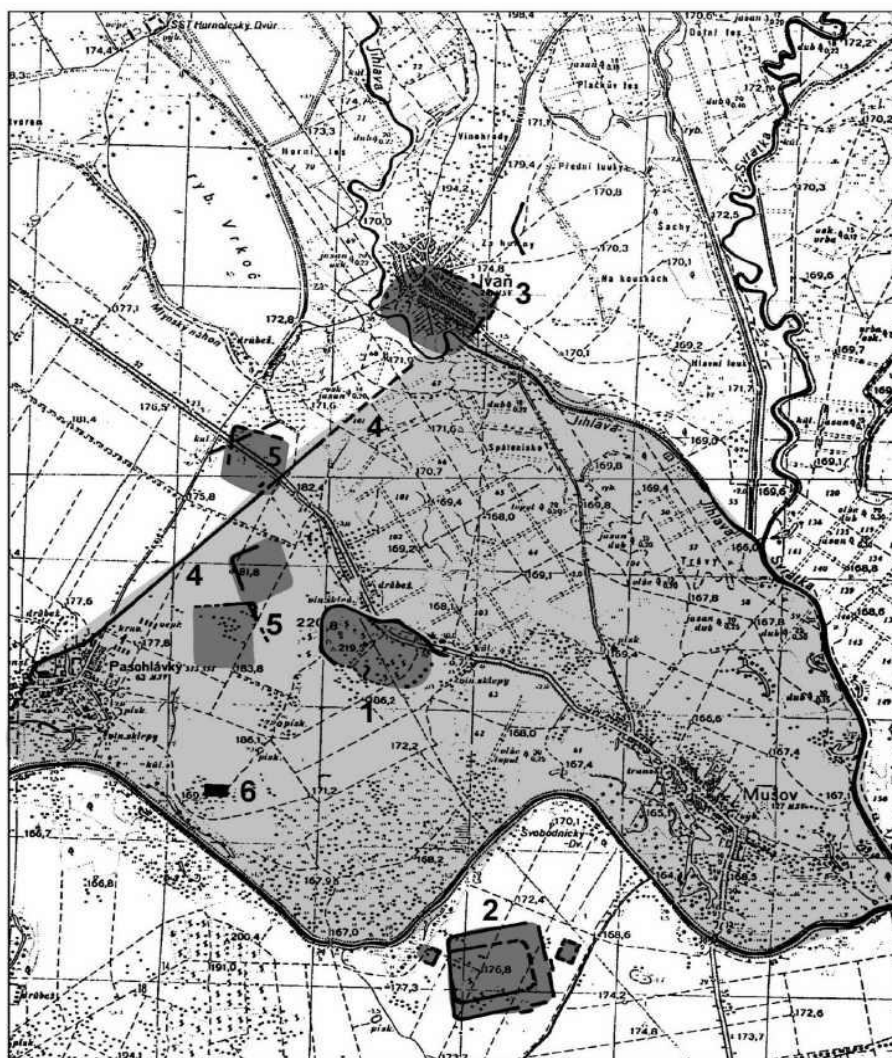
O podobě krajiny Pálavy v období mladšího paleolitu si dokážeme díky rozborům zuhelnatělých zbytků udělat představu. Ukazují na přítomnost jehličnatých dřevin, ale vzácně i teplomilnějšího dubu či buku. Doloženy jsou také olše a vrby u toku řeky Dyje. Vrcholy Pavlovských vrchů byly s největší pravděpodobností holé. Zdá se tedy, že přítomnost paleolitických lovců období gravettienu byla spojena s teplým výkyvem v rámci poslední doby ledové. Ta kulminovala před 22 000 lety, došlo ke vzniku i několika-metrových vrstev spraší, které překryly lovecká sídliště a ovlivnily podobu krajiny.

Následovala epocha neolitu (5600-4500 př. n. l.), která zahájila opět intenzivní osídlení krajiny. Toto období přineslo nový způsob obživy, a to zemědělství. Tedy přesněji pěstování kulturních plodin a chov dobytka. To sebou neslo nový způsob využívání krajiny a jejích zdrojů, což se výrazně do její podoby promítlo. Objevily se nové druhy rostlin kulturních (pšenice jednozrnka, mák setý, hrách) a plevelů (vlčí mák).

V mladší a pozdní době bronzové (1300-800 př. n. l.) dochází k osídlování výšinných poloh a na nich byla budována opevněná hradiska. Velmi rozvinutá je metalurgie bronzu. Intenzivní byly kontakty se Středomořím, odrážející se v písemných pramenech tamějších civilizací. Důležitou spojnicí mezi severem a jihem byla tzv. Jantarová stezka. Mladší doba bronzová je v krajině Pálavy spjata s kulturou velatickou (1300-1000 př. n. l.). Pro tuto dobu zaznamenáváme neobyčejně hustou síť sídlišť. Na Pavlovských vrších jsou doložena tři opevněná hradiska a jedno menší. (Svoboda a kol., 2013)

6.2 Doba Římanů

Krajina Pálavy byla územím germánských kmenů. Římská říše politicky zasahovala do vnitrogermánských vztahů. S důvodem zajistit klid na její severní hranici. Ne vždy se to podařilo mírovou cestou. Nejzásadnějším vojenským konfliktem, odehrávajícím se i v krajině Pálavy, byly tzv. markomanské války (166-180). V jejich průběhu vzniklo opevněné centrum římské moci na návrší u Mušova (v blízkosti dnešních Pasohlávek), zahrnující i širší území okolo něj. Vybudována byla celá řada tzv. krátkodobých táborů. Konflikt skončil roku 180 a byla zničena celá řada germánských sídlišť. Poté se římské jednotky stáhly zpět za hranice římské říše. [15], (Komoróczy a kol., 2010)

Obr. 2 Rozložení pochodových nebo dočasných táborů [7]

Na Obr. 2 vidíme rozložení římských táborů. V dnešní době je tato oblast z větší části zatopena Novomlýnskými nádrži a nejbližše najdeme obec Pasohlávky. Před téměř dvěma tisíci lety bychom v této lokalitě našli řeku, lužní lesy a vyvýšeninu dnes přezdívanou Hradisko. Právě tady vznikla hlavní římská pevnost. Na Obr. 2 vidíme jako číslo jedna. Jako číslo dvě vidíme shluk pochodových táborů v Mušově - V pískách. Jako číslo tři dočasný římský tábor v Ivani. Číslo čtyři nám signalizuje dlouhý příkop se vstupem do prostoru v okolí Hradiska. Číslem pět jsou vyznačeny růstové příznaky dalších objektů.

Obr. 3 Dnešní podoba římských táborů (číslo 1 značí vyvýšeninu Hradisko a číslo 2 místní trať na Mušově-V pískách) [2]

Na Obr. 3 vidíme letecký snímek ze současnosti, na kterém můžeme pozorovat změny v krajině. Tento snímek zabírá stejné území jako Obr. 2. Vidíme, opět pro lepší orientaci, obec Pasohlávky. Máme zde červeně vyznačeny dvě čísla. Číslo jedna nám značí pevnost na Hradisku. Dnes jsou na vrcholu této vyvýšeniny pole. Na úpatí najdeme vodní zábavní centrum Aqualand Moravia a autokemp Merkur. Ve středu obrázku vidíme uměle vytvořené vodní nádrže, které zaplavily velkou část plochy, kde stávaly římské tábory, ale i germánské sídliště (Příloha 9). Jako číslo dvě máme vyznačenou

bývalou polohu pochodových táborů v Mušově-V pískách. Část je ovšem zatopena Novomlýnskou nádrží. Zajímavostí na tomto obrázku je současná poloha rychlostní komunikace R52. Vidíme, jak tato komunikace prochází ze severu na jih v blízkosti bývalých římských táborů. Není to náhoda. Současná poloha komunikace vychází právě z doby Římanů, kdy to byla důležitá cesta do Vindobony (tehdejší Vídně). A i v dnešní době plní stejnou funkci na trase Brno – Vídeň. Úplný počátek této cesty bychom mohli spatřit ještě dále v minulosti. V mladší a pozdní době bronzové (1300-800 př. n. l.) tudy procházela důležitá obchodní cesta, dnes zvaná Jantarová stezka. Bylo to díky Pavlovským vrchům, které byly dobrou signalizací a také díky okolní rovné krajině.

Nejvýznamnější a také v celoevropském kontextu unikátní lokalitou z období markomanských válek je římská opevněná báze na Hradisku u Mušova. Vybudovali ji v letech 172-180 vojáci císaře Marca Aurelia hluboko v nitru nepřátelského území, zhruba 80 km severně od antické Vindobony (dnes Vídeň). Zaujímá plochý vrchol, jižní a východní svah mírného, nad okolní terén zhruba o 50 metrů vyvýšeného návrší na levém břehu řeky Dyje. Z této strategicky výhodné polohy bylo možno kontrolovat křižovatky říčních a suchozemských cest při soutoku Jihlavy se Svratkou a Svratky s Dyjí, tak i Markomany (Germány) hustě osídlené ploché terasy podél jmenovaných řek. Podle dnes známé linie hradeb o délce 2,6 km lze rozsah báze na Hradisku odhadovat na plochu větší než 32 hektarů. Hradby tvořil mohutný 3-4 m vysoký val, obložený z obou stran zdí z nepálených cihel (vepřovic). Na vnější straně valu se nacházely až 3 m hluboké hrotité příkopy. V celém jižním oblouku opevnění lze zjistit dva paralelně vedené příkopy. Součástí opevnění byly jednoduché dřevěné pozorovací věže čtvercového půdorysu. Doposud se podařilo odkrýt dvě brány do areálu. Ta, která se nacházela na severovýchodní straně nad dnes již zaniklým říčním ramenem, sloužila zřejmě jako cesta k přístavu či molu. Tudy mohly proudit do tábora z říšského území zásoby potravin a stavebního materiálu. Ve vnitřní zástavbě Hradiska byl objevený okrsek, tvořený obytným domem se čtyřmi místnostmi a budovou lázní. Další významná stavba byla objevena nedaleko brány u předpokládaného přístavu, a to mimořádně velká dřevěná budova. Sloužila jako honosná obytná budova, možná pro potřeby velícího důstojníka. V posledních letech byl učiněn senzační archeologický objev na jihovýchodním okraji vnitřního areálu Hradiska, a to základy rozměrné celodřevěné stavby, kterou podle typického půdorysu je možno zařadit mezi římské vojenské nemocnice. Objevují se pouze

v největších táborech římského impéria. Od Británie až po severní Afriku je jich známo deset. Zároveň se zřejmě jedná o plošně nejrozsáhlejší budovu z celého období pravěkého vývoje na území České republiky. [15], Komoróczy a kol. (2010)

Obr. 4 Fotografie odkryté části půdorysu nemocnice na Hradisku [15]

Na Obr. 4 vidíme vykopávky římské nemocnice na Hradisku poblíž dnešních Pasohlávek. Můžeme si povšimnout silnice vedoucí přes naleziště. Jedná se o příjezdovou komunikaci do autokempu Merkur. Dnes již nemáme možnost spatřit ani tu část, která je na fotce odkryta. Tyto vykopávky probíhaly krátce před stavbou již zmíněného Aqualandu Moravia. A právě touto stavbou je tento senzační objev římské nemocnice zastaven (Příloha 8).

Obr. 5 Letecký snímek římského tábora v Mušově-V pískách [7]

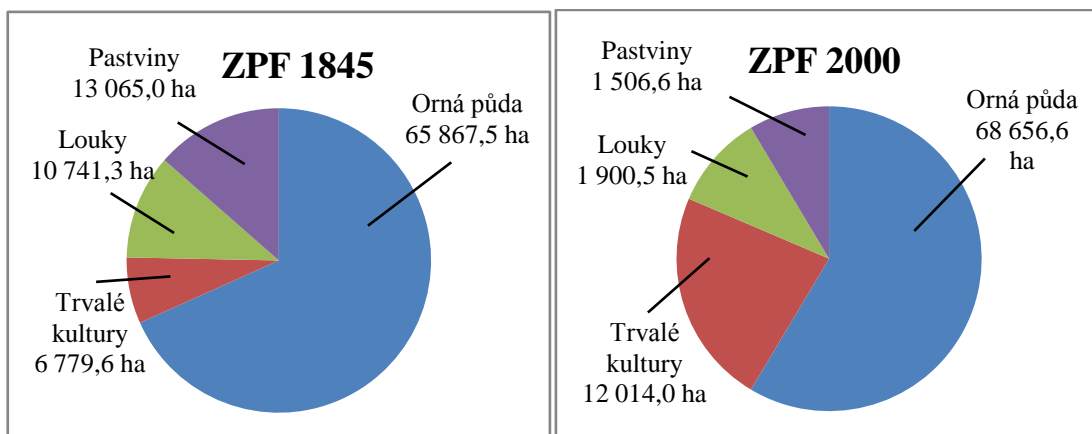
Na Obr. 5 vidíme záběr z letadla na pole v Mušově - V pískách. Jde o místní trať poblíž dnešní obce Pasohlávky. Dnes zde můžeme najít ornou půdu, ale díky tomuto záběru si můžeme povšimnout nápadných rovných čar, které vedou přes pole a spojují se pod pravým úhlem. Jsou tmavší barvy než okolní pole. Jedná se o zbytky viditelných hranic přechodného pochodového římského tábora z dob Markomanských válek. Jedná se o tábor menší velikosti. Zajímavé je ale ovšem ještě jedna věc. Nejzřetelněji ji uvidíme v dolní části záběru. Vidíme na poli řadu tmavých menších teček, ležících v místě již lokalizovaného římského tábora. Tyto tmavé tečky signalizují bývalou přítomnost germánského sídliště, které zde bylo ještě před římským opevněním. Právě za Markomanských válek došlo k této změně. Pokud se podíváme úplně na pravý dolní roh záběru, tak uvidíme tmavou plochu. Z tohoto záběru to není tak úplně zřejmé, ale jedná se o vodní plochu. Před dvěma tisíci roky zde byla jen řeka. Na konci 20. století byla tato oblast zaplavena Novomlýnskými nádržemi. Došlo tak k zaplavení mnoha archeologických lokalit, jak je to zřejmé ze záběru, kdy germánské sídliště je z části zatopeno vodou.

6.3 Porovnání výměr pozemků mezi lety 1845-2013

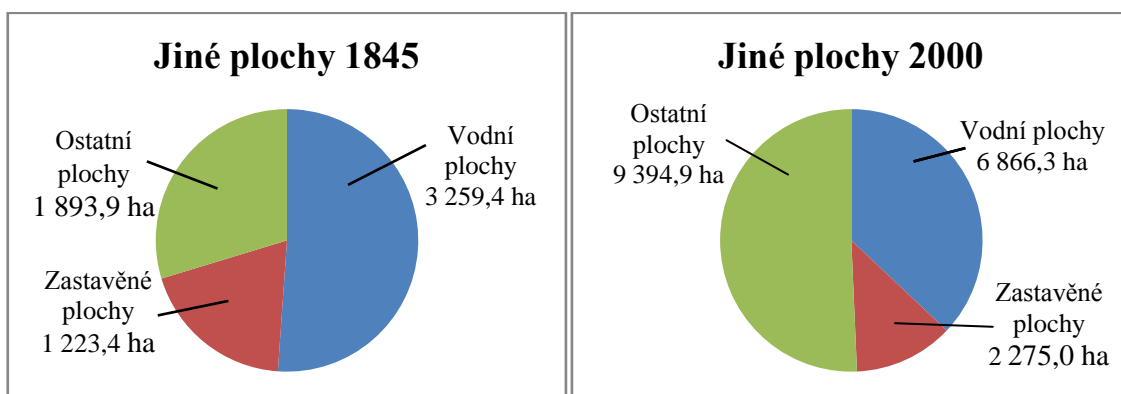
Tab. 1 Výměry v okrese Břeclav z Databáze LUCC Czechia [16], [20], [21]

Okres Břeclav	Výměry (ha)				
	1845	1948	1990	2000	2013
orná půda	65 867,5	79 009,6	68 623,8	68 656,6	51 737
trvalé kultury	6 779,6	5 156,7	12 146,0	12 014,0	13 782
louky	10 741,3	8 787,5	2 066,3	1 900,5	3 430
pastviny	13 065,0	3 224,2	1 699,0	1 506,6	
celkem ZPF	96 453,4	96 178,0	84 535,1	84 077,7	68 949
celkem lesní plochy	18 774,1	18 786,8	19 036,3	19 163,2	17 722
vodní plochy	3 259,4	1 648,8	5 739,7	6 866,3	5 437
zastavěné plochy	1 223,4	1 387,7	2 198,0	2 275,0	1 980
ostatní plochy	1 893,9	3 681,2	10 116,3	9 394,9	9 712
celkem jiné plochy	6 376,7	6 717,7	18 054,0	18 536,2	17 129
celkem vše	121 604,2	121 682,6	121 625,4	121 777,1	103 800

V Tab. 1 vidíme porovnání výměr pozemků mezi lety 1845-2013. Vycházíme z výměr v okrese Břeclav, kam spadá řešené území. Na této tabulce můžeme krásně demonstrovat změnu krajiny v číslech.

Obr. 6 Srovnání výměr ZPF mezi lety 1845 a 2000

Obr. 7 Srovnání výměr jiných ploch mezi lety 1845 a 2000

Pokud se zaměříme nejprve na lesní plochy, tak dojdeme k závěru, že za posledních 150 let nedošlo k žádné výraznější změně. Je to dáno tím, že většinu lesní plochy nalezneme v nynější CHKO Pálavě. Před 150 roky samozřejmě nic jako CHKO Pálava nebylo. Ale už tehdy můžeme pozorovat podobné rozložení krajiny, jak je tomu dnes. To znamená, že krajina kolem obcí byla již vykácena a byla zde převážně orná pole. Lesní plochy bychom v roce 1845 našli hlavně na Pavlovských vrších (dnešní CHKO Pálava), kde ovšem docházelo k těžbě dřeva v minimální míře. Bylo to kvůli obtížnosti kácení. To je důvod, proč můžeme zjistit, že v roce 1845 bylo lesní plochy v okrese Břeclav 18 774,1 ha a v roce 2000 je to 19 163,2 ha. Nacházely se zde sice lužní lesy, které byly vytvořením vodního díla Nové Mlýny ke konci 20. století zatopeny, ale nejednalo se o takové výměry, jaké můžeme najít na Pavlovských vrších. Navíc docházelo i k ob-

nově a rozšiřování lesa právě v nynější CHKO Pálava. Pokles výměry můžeme najít až v roce 2013 na 17 722 ha. Je to dáno těžbou, ale opět se nejedná o velký rozdíl.

Z výměr ZPF zjistíme, že z roku 1845 a tehdejších 96 453,4 ha klesl tento údaj na 84 077,7 z roku 2000. Tuto změnu můžeme podle známých údajů přiřadit k roku 1990, kdy pozorujeme již zmíněný pokles výměry ZPF. Došlo k tomu z důvodu převedení plochy ZPF do jiné plochy. Tvoří ji hlavně zastavěné a ostatní plochy. Dále z údajů ze ZPF můžeme vyčíst, že výměry orné půdy jsou za posledních 150 let přibližně stejné až na rok 1948, kde pozorujeme větší výměru orné půdy. Docházelo k tomu již v období krátce před rokem 1948, kdy došlo k rozorávání pastvin a luk. Další úbytek orné půdy můžeme pozorovat v roce 2013 na 51 737 ha. Pokud analyzujeme právě pastviny a louky, tak zjistíme, že nejen v roce 1948 došlo k poklesu výměr, ale hlavně v období po tomto roce. Za příčinu to můžeme klást kolektivizaci zemědělství po roce 1948 a scelování pozemků s účelem vytvořit velké územní celky orné půdy. Tak postupně došlo ke snížení výměry luk z roku 1845 a tehdejších 10 741,3 ha na 1 900,5 ha z roku 2000. U pastvin došlo ke snížení z 13 065,0 ha v roce 1845 na 1 506,6 ha v roce 2000. Naopak u trvalých kultur můžeme pozorovat nárůst z roku 1845 a tehdejších 6 779,6 ha na 12 014,0 ha z roku 2000. Podobné výměry vidíme i v roce 2013. Tuto změnu můžeme pozorovat na údajích z roku 1990. Bylo to dáno hlavně vytvářením nových sadů a vinic.

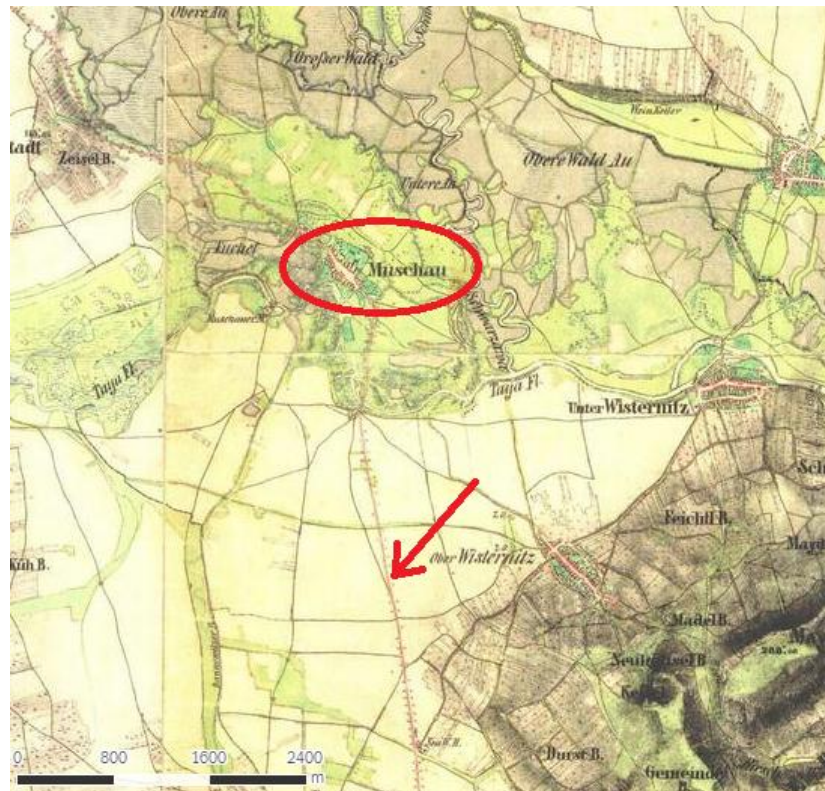
U kategorie jiných ploch si u jejich celkové výměry můžeme všimnout rapidního nárůstu od roku 1990. Jde pomalu o trojnásobný nárůst celkové výměry. Tento nárůst je nejvýraznější u ostatních ploch, kde v roce 1948 byla výměra 3 681,2 ha a v roce 1990 výměra 10 116,3 ha. Tato změna vznikla hlavně z důvodu stavby nových pozemních komunikací nebo jejich modernizací a rozšiřování. U vodních ploch můžeme pozorovat také nárůst. Není tak velký jako u ostatní plochy, ale je také snadno analyzovatelný. Můžeme pozorovat rozdíl mezi rokem 1948 s 1 648,8 ha a rokem 1990 s 5 739,7 ha. V tomto období došlo ke stavbě vodního díla Nové Mlýny a k zatopení velké části území. Z toho důvodu vidíme nárůst ve výměře vodní plochy. U zastavěné plochy vidíme nárůst na 2 198,0 ha roku 1990. Tento nárůst není tak dramatický a je předvídatelný z důvodu pokroku a modernizace.

6.4 Změny ve vinařství

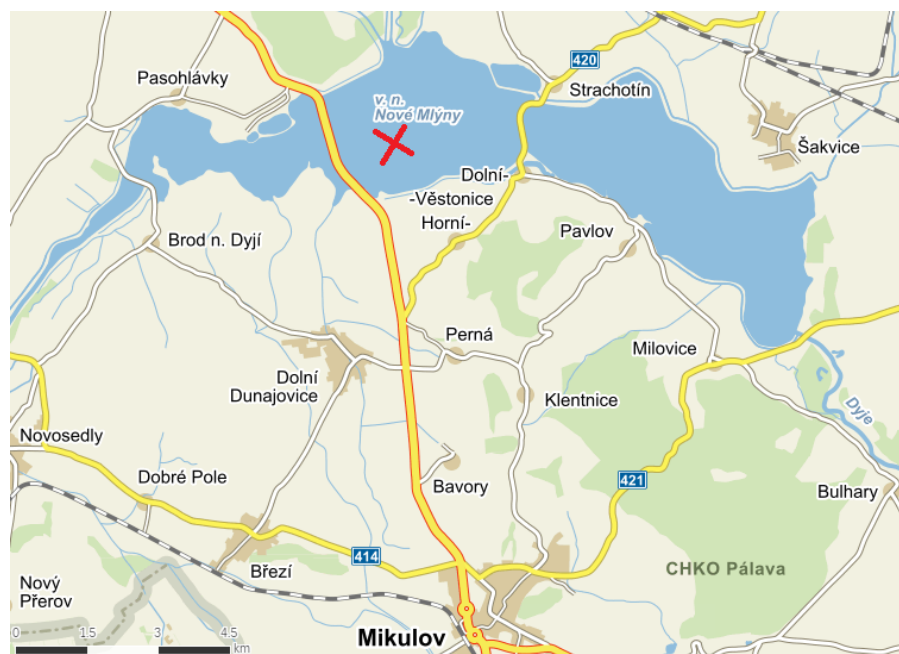
V druhé polovině 19. století slábl význam tradičních týdenních trhů. A to zejména pro odbyt řemeslných či jiných nezemědělských produktů. Hlavním vývozním artiklem mikulovských zemědělců zůstávalo víno, ty ovšem v druhé polovině 19. století čekaly těžké časy. Spotřeba vína rychle klesala. Přibývalo obyvatelstva a zejména nižší vrstva dávala přednost pivu a levné kořalce, která se vyráběla povětšinou z brambor. Došlo tedy ke změně. Začaly ubývat vinice, které se předělávaly na pole. V roce 1855 bylo víno na prodej jen v několika obcích v okolí Mikulova. Rychlý úbytek vinic způsobil také zrušení celní hranice mezi Uhrami a Rakouskem. Levným uherským vínům totiž nemohlo moravské vinařství čelit. Zvláště když se objevily choroby peronospora a oidium. Oidium se v našich zemích vyskytovalo už v druhé polovině 19. století. Peronospora až po roce 1900. Po roce 1913 se ve vinicích začal objevovat i roztoč způsobující kadeřavost listů vinné révy. Největší spoušť ovšem způsobila révokazová kalamita. Kořenová mšice révokaz byla roku 1860 dotažena z Ameriky do Francie. A postupně tak zamořila celé evropské vinohradnictví, roku 1900 se objevila v Dolních Dunajovicích. Na obranu proti ní byly z amerických druhů rév vyšlechtěny podnože odolné proti jejímu zhoubnému působení. (Svoboda a kol., 2013; Petr, 2005)

Tímto šlechtěním se zabýval také první ředitel vinařské školy v Mikulově Rudolf Unger. Roku 1886 byl také jmenován do révokazové komise pověřené organizováním boje proti tomuto škůdci na Moravě. Z tohoto křížení vznikly frankoamerické kultivary, odolné proti peronospoře. Na počátku 20. století se Mikulovsko stalo přední vinařskou oblastí na Moravě s rozlohou vinic okolo 2000 hektarů. V roce 1900 bylo jen v samotném Mikulově 352 hektarů vinic. Po první světové válce došlo k jistým změnám i ve vinařství. Vinice totiž přecházely na štěpovanou révu. Měnily se i druhy nově vysazovaných odrůd. Nejvíce se vysazovalo veltlínské zelené, veltlínské červené, modrý Janek, chrupka, sylvánské, ryzlink vlašský, portugalské modré a šedé. Vysazovaly se i přímoplodné hybridy. (Svoboda a kol., 2013; Petr, 2005)

6.5 Stavba vodního díla Nové Mlýny

Obr. 8 Krajina před zatopením na mapě z 2. vojenského mapování (obec Mušov je zakroužkována a šipka značí komunikaci Brno-Vídeň) [2]

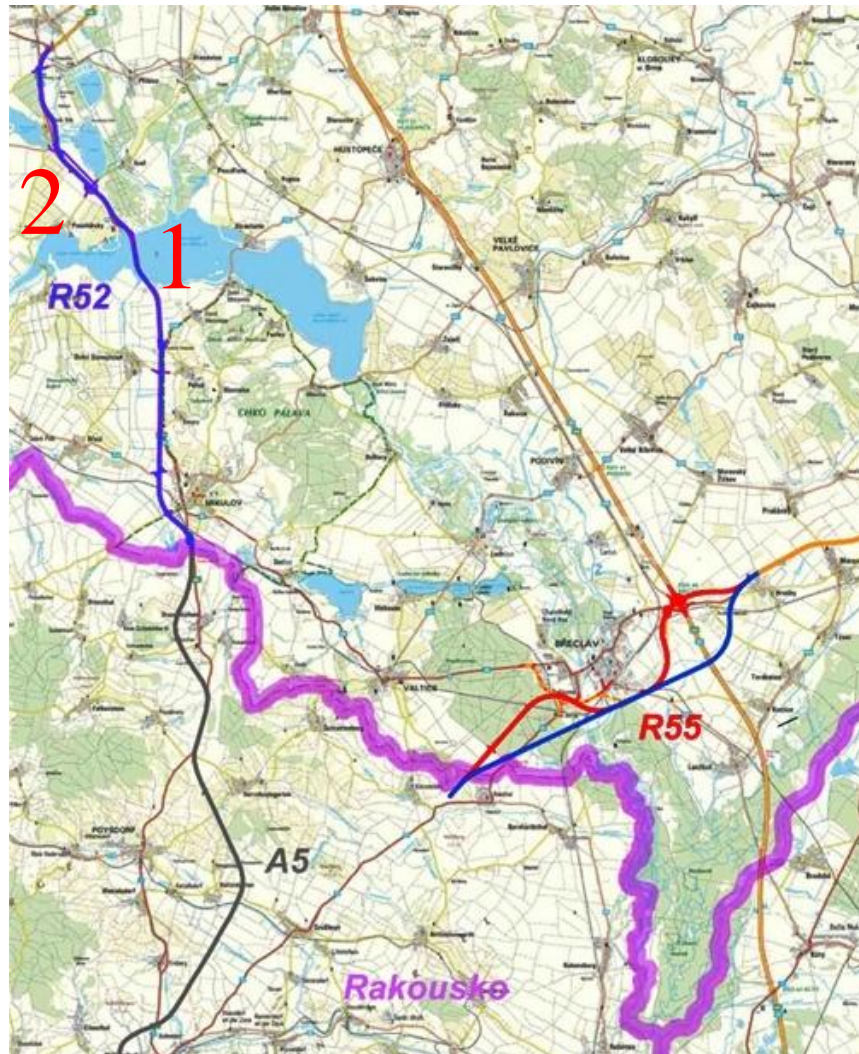

Obr. 9 Vodní dílo Nové Mlýny (křížek značí bývalou polohu obce Mušov) [2]

Na Obr. 8 a Obr. 9 vidíme krajinu Pálavy. Porovnáním můžeme zhodnotit její vývoj podle mapového podkladu. Povšimněme si, na Obr. 8, ploch světlé barvy. Vyznačují nám orná pole. Pokud to srovnáme s Obr. 9, kde je znázorněna současná podoba krajiny, vidíme stejnou situaci. Stejně tak na obou obrázcích po pravé straně můžeme pozorovat vyvýšeninu s lesní plochou (dnešní CHKO Pálava). Dále zde také vidíme obce, které jsou u obou obrázků. U Obr. 8 je u obcí jediná změna, a to v německých názvech. V tomto směru u Obr. 9 došlo jen k rozšíření zástavby. Zajímavější je ale šipka u Obr. 8. Ukazuje na komunikaci vedoucí ze severu na jih. Tuto komunikaci nalezneme i na Obr. 9, jedná se o R52. V první řadě došlo k její modernizaci, ale i v některých částech změně trasy. Tuto změnu můžeme pozorovat u obce Mušov, přes kterou procházela. Obec Mušov vidíme na Obr. 8 vyznačenou a pojmenovanou pod německým názvem Muschau. Na Obr. 9 místo ní vidíme Novomlýnské nádrže. Ale bývalou polohu obce máme znázorněnou křížkem. Při porovnání těchto dvou obrázků zjistíme, že nejvýraznější změna krajiny proběhla právě tímto způsobem. A to zatopením velké části území. Na Obr. 8 vidíme, že byly zatopeny lesy. Jednalo se přesněji o lužní lesy. Dále byla posunuta silniční komunikace, dříve jdoucí přes obec Mušov. Z obce Mušov byl zanechán pouze kostel sv. Linharta, který je viditelný na ostrově ve střední Novomlýnské nádrži (Příloha 11). Stav před zatopením krajiny můžeme pozorovat také na 3. vojenském mapování a ortofotomapě z 50. let minulého století (Příloha 2 a 3). Vidíme stejný stav krajiny jako u Obr. 8.

Vodní dílo Nové Mlýny (Novomlýnské nádrže) je soustava tří umělých nádrží. A to horní Mušovské s rozlohou 528 hektarů, střední Věstonické s 1031 hektary a dolní Novomlýnské s 1668 hektary. Vodní dílo se rozkládá na řece Dyji pod Pavlovskými vrchy. V roce 1968 se začalo s úpravami řek Dyje a Moravy. Přehrada byla rozdělena na tři části z důvodu zajištění dopravního spojení mezi Brnem a Mikulovem a obcemi Strachotín a Dolní Věstonice. Výstavba nádrží proběhla dvouetapově. V roce 1974 započala výstavba první etapy, a to stavbou horní a střední nádrže. Úkolem horní nádrže je snížení povodňových průtoků a odstranění komářích kalamit trvalým zatopením bahnitých ploch. Další využití je pro rybaření a rekreaci. Podobné využití má i střední nádrž, která byla dokončena v roce 1980. Kromě povodňové ochrany zajišťuje také závlahové odběry pro průmysl a zemědělství. A konečně spodní nádrž vznikla ve druhé etapě. Vodní dílo Nové Mlýny bylo dokončeno v roce 1988, v provozu je od roku 1989. [10]

7 NÁVRH ZLEPŠENÍ KRAJINY

Obr. 10 Srovnání variant R52 a R55 (číslo 1 značí střední Novomlýnskou nádrž a číslo 2 vyvýšeninu Hradisko) [11]

U návrhů na zlepšení krajiny Pálavy musíme přihlížet k nárůstu rekreatantů do této oblasti v letních měsících. Navíc tudy projíždí mnoho cizinců do jižních zemí Evropy. Proto je potřeba vyřešit tento narůstající problém s logistikou dopravy. Jako nejlepší řešení vyplývá rozšíření komunikace, aby zvládla zvětšující se dopravu. Řešení je na Obr. 10.

Vidíme zde možnost vedení této dopravy. První možností je rozšíření stávající komunikace. Na Obr. 10 vidíme jako R52. Druhou možností je vést dopravu mimo krajinu Pálavy. Na Obr. 10 vidíme jako R55.

Když porovnáme obě varianty, tak dospějeme k určitému závěru. R52 má výhodu v tom, že na většině území kopíruje stávající silnici 1. třídy a bylo by potřeba ji jen

rozšířit na čtyřproudovou rychlostní komunikaci. Navíc na Obr. 10 vidíme snadné napojení na rakouskou dálnici A5. Tímto by došlo k rychlé dopravě na dálnici mezi Brnem a Vídní. Navíc životní prostředí bude méně dotčeno rozšířením právě R52. Je to dáno rozdílným záborem lesní půdy. Porovnáním můžeme zjistit, že lesní zábor u R52 by byl až 5 krát nižší. Je to z toho důvodu, že R52 prochází lesem jen v délce 1,3 km. Zatímco R55 prochází lesem v délce 3,7 až 4,7 km. Další důvod nalezneme u vlivu na nerostná ložiska. Můžeme zjistit, že trasa R52 prochází přes jedno výhradní ložisko, dvě chráněná ložisková území a jeden netěžený dobývací prostor, v trase silnice R55 se nachází dvě výhradní ložiska nerostů, jedno nevýhradní ložisko, pět chráněných ložiskových území, dva netěžené dobývací prostory a jeden těžený dobývací prostor. Navíc se dá počítat s tím, že kubatura výkopů u R55 bude až dvakrát vyšší. Rychlostní komunikace R52 se ve směru na Mikulov vyznačuje nejnižším počtem obyvatel zasažených nadlimitní hladinou hluku z dopravy. Většina zasažených míst se nachází na území města Brna. U R55 je to na území města Hustopeče. Obě města se nacházejí v místech stávajících úseků dálnic. Z těchto dvou variant nadále vyplývá, že R52 zasahuje nadlimitní hladinou hluku z dopravy přibližně poloviční počet obyvatel, než je tomu u R55. Varianta R52 je tudíž i z tohoto důvodu výhodnější. U obou variant dojde díky převedení tranzitní dopravy mimo obce ke snížení emisí a imisí přímo v obytné zóně oproti stávajícímu stavu. [11]

Z těchto důvodů navrhuji rozšíření stávající komunikace R52. Z dopravně inženýrského hlediska plní lépe dopravní funkci, má menší negativní dopady na životní prostředí, je ekonomicky příznivější, vyřeší nynější dopravní problém a navíc povede k rozvoji oblasti a cestovního ruchu.

Dále navrhuji jako součást biokoridoru stavět umělé ostrovy na střední Novomlýnské nádrži (na Obr. 10 znázorněna číslem 1). Díky nim by došlo ke zvýšení ploch s vegetací. Došlo by tak k určitému vyvážení s přírodou, která by mohla být stavbou R52 mírně omezena. Střední nádrž je v systému NATURA 2000 a rovněž přírodní rezervací. Dále by bylo vhodné využít potenciál cestovního ruchu a na Hradisku (na Obr. 10 jako číslo 2) postavit římské muzeum. Hradisko je oblast v navštěvované turistické oblasti spojené s dobou Římanů. Myslím, že by to přispělo turismu a tak oblasti.

8 DISKUZE

Tato bakalářská práce se zabývala vývojem krajiny Pálavy. Bylo zjištěno, že velkým vlivem na tuto krajinu byla doba Římanů. Jak jsme zjistili, tak mnoho archeologických lokalit z dob Římanů, ale i Germánů a doby bronzové, bylo zatopeno vodním dílem Nové Mlýny ke konci 20. století. Dnes se již jen můžeme dohadovat kolik tak významných nálezů bylo ztraceno a co by bylo díky těmto nálezům ještě zjištěno o této oblasti. Vodní dílo Nové Mlýny bylo také velkou změnou. Díky tomu byly vyřešeny pravidelné roční záplavy. Ale také tím byly zatopeny lužní lesy, které se zde předtím nacházely. Z tohoto důvodu bylo vytvoření vodního díla diskutabilní věcí.

Velice pozitivním přínosem byla vinná réva. Formuje krajinu Pálavy již téměř 2000 let. A i v nynější době je to komodita, na které je postaven místní turistický ruch. Můžeme se zamyslet, že díky rozvíjejícímu se turistickému ruchu přestává být tato oblast klidným prostředím. A tak paradoxně místním může být i zátěž. Ale v konečném důsledku můžeme hodnotit turismus jako pozitivní. Díky tomu dochází k pokroku a modernizaci.

Ještě se můžeme zamyslet nad rychlostní komunikací R52. Bezespору by této oblasti prospělo její rozšíření. Vyřešilo by se tak několik problému do budoucna. Ale od místních bychom zjistili spíše negativní postřehy na její vybudování. Zjistili bychom, že mít dálnici blízko domova nechtějí. Slyšeli bychom jejich obavy z hluku a ztráty klidu a pohody.

9 ZÁVĚR

Cílem této práce bylo provedení analýzy vývoje krajiny Pálavy. Z této analýzy můžeme usoudit, že historie této krajiny byla bohatá a různorodá. Ale v každém okamžiku a detailu byla mezi sebou propojena. A to, ať už se bavíme o dobách dávno minulých a odkazech, které můžeme vidět stále v krajině. Mezi tyto odkazy můžeme počítat určité dobu pravěkých lovců a dobu bronzovou, které měli vliv spíše na Pavlovské vrchy. Pozdější doba, kterou je období Markomanských válek ve druhém století, nám zanechala větší stopy. Těmi jsou památky římského opevnění, kde byly nalezeny artefakty zajímavé v celoevropském kontextu. Můžeme zde spatřit vliv Pavlovských vrchů, které jsou vyvýšeny oproti okolní krajině a dnes neodmyslitelně součástí krajiny Pálavy, dále vliv zaniklé řeky Dyje. Díky těmto dvěma vlivům můžeme předpokládat výběr římského opevnění zrovna v této krajině. A nejen to. I v době bronzové můžeme pozorovat sídliště na Pavlovských vrších právě v blízkosti řeky Dyje. Dokonce můžeme pozorovat, že ne jen v současnosti se dařilo zemědělství v této oblasti. Výmluvným faktem může být vinařství. Jeho počátek spadá do dob římských. V dnešní době je to spíše jejich upomínka. To, že se zde vinné révě daří, je určitě místními přírodními specifickými podmínkami. Ale každopádně můžeme pozorovat vliv historie na současnost. Jak tomu bylo v průběhu času, tak víno je neustále důležitým obchodním artiklem pro krajinu Pálavy. A vinná réva je pořád plodinou, která má obrovský vliv na okolní krajinu.

Další velmi výrazná a v té době diskutabilní změna přišla vytvořením vodního díla Nové Mlýny. Toto dílo je z dnešního pohledu neodmyslitelnou součástí krajiny Pálavy a pozitivní změnou pro tuto oblast. Tato stavba byla zamýšlena jako protipovodňová. Nyní ovšem můžeme pozorovat i jiný velmi důležitý účel. A tím je rekreace a turismus. Protože podél tohoto díla vznikly kempy. A nejen celkově Pálava, ale i tyto nádrže ročně táhnou do této krajiny víc lidí. A jako celek to působí pozitivně pro rozvoj krajiny Pálavy, kterému pomáhají i finanční prostředky právě z turismu. Z tohoto důvodu je pozitivní změnou do budoucnosti rozšíření stávající komunikace, procházející tímto územím již od dob Římanů za Markomanských válek. Vyřešila by se tak narůstající dopravní intenzita. A při vytvoření ostrůvků s vegetační plochou na střední Novomlýnské nádrži, by došlo i k zachování místního stavu unikátní přírody.

10 ZDROJE

10.1 Knižní zdroje

DEMEK, Jaromír a Peter MACKOVČIN. Zeměpisný lexikon ČR. Vyd. 2. Brno: AOPK ČR, 2006, 580 s. ISBN 80-86064-99-9.

CULEK, Martin. Biogeografické regiony České republiky. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013, 447 s. ISBN 978-80-210-6693-9.

KVĚTOŇ, Vít, VOŽENÍLEK, Vít. Klimatické oblasti Česka: klasifikace podle Quitta za období 1961-2000 = Climatic regions of the Czech Republic : Quitt's classification during years 1961-2000. 1. vyd. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2011, 1 mapa. ISBN 978-80-86690-89-6.

DANIHELKA, Jiří, Josef CHYTIL a Emil KORDIOVSKÝ. Chráněná krajinná oblast Pálava: Národní přírodní rezervace Děvín - Kotel - Soutěska. 2., dopl. vyd., 1. vyd. v ZO ČSOP Adonis. Mikulov: ZO ČSOP Adonis, 2004, 19 s. ISBN 80-239-3480-5.

KOMORÓCZY, Balázs. Po stopách římských legií v kraji pod Pálavou. Pasohlávky: Obec Pasohlávky, 2010, 38 s. ISBN 978-80-260-1465-2.

PETR, Jaroslav. 700 let obce Perná: o čem kronika vypráví: 1305-2005. V Perné: Obecní úřad, 2005, 98 s. ISBN 80-260-0695.

SVOBODA, Miroslav a Dobromila BRICHTOVÁ. Mikulov. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2013, 450 s., s. obr. příl. ISBN 978-80-7422-262-7.

10.2 Internetové zdroje

[1] AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR. Webové stránky správy CHKO Pálava [online]. 2015 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: <http://palava.ochranaprirody.cz>

[2] MAPY.CZ [online]. 2015 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: <http://mapy.cz>

[3] WIKIPEDIA. Okres Břeclav [online]. 18. 12. 2014 [cit. 2015-01-07]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Okres_Břeclav

- [4] ITRAS. Webové stránky cestovatelského portálu [online]. 2009-2015 [cit. 2015-01-18]. Dostupné z: <http://itras.cz/palava/>
- [5] VÍNA Z MORAVY VÍNA Z ČECH. Webové stránky informačního portálu o víně [online]. 2005-2015 [cit. 2015-01-22]. Dostupné z: <http://www.wineofczechrepublic.cz/>
- [6] PŘIBÍK, Oldřich. TÝDENÍK ZEMĚDĚLEC. Nejvíc zemědělců má jižní Morava [online]. 20. 12. 2011 [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: <http://zemedelec.cz/nejvic-zemedelcu-ma-jizni-morava/>
- [7] RÖMISCH - GERMANISCHES ZENTRALMUSEUM. Webové stránky římsko-germánského muzea [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: http://www2.rgzm.de/Transformation/Czech/MarchingCamps/img/Fig11_cz.htm
- [8] ČÍŽEK, Jiří. HRADY.CZ Webové stránky informačního portálu o hradech v ČR [online]. 1995-2015 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/index.php?OID=127>
- [9] MOLLOVA MAPOVÁ SBÍRKA. Webové stránky mapové sbírky [online]. 2015 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://mapy.mzk.cz/mzk03/000/903/885/2619267565/>
- [10] KOŠUTOVÁ, Kateřina. NAŠE VODA. Přehrady v ČR III: Vodní dílo Nové Mlýny [online]. 31. 07. 2012 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.nase-voda.cz/prehrady-cr-iii-vodni-dilo-nove-mlyny/>
- [11] R52 BRNO-WIEN. Webové stránky informačního portálu o silnici R52 [online]. 2009-2015 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://r52.cz>
- [12] MIKULOVSKO. Webové stránky informačního portálu o regionu Mikulovsko [online]. 2015 [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: <http://www.mikulovskoregion.cz/>
- [13] MAPOVÝ SERVER CRR. Webové stránky mapového serveru [online]. 2015 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://mapy.crr.cz/>
- [14] MIKULOV. Webové stránky města Mikulov [online]. 2015 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://mikulov.cz>
- [15] KOLOUCH, Alexandr. ŘÍMSKÉ LEGIE. Mušov-Hradisko v obrazech [online]. 16. 09. 2012 [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.rimskelegie.olw.cz/pages/articles/legincz/hradisko.html>

- [16] BIČÍK, Ivan a kolektiv. DATABÁZE LUCC CZECHIA: Databáze dlouhodobých změn využití ploch Česka (1845– 2000). Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze. [online]. 2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://web.natur.cuni.cz/ksgrrsek/lucc/index.php?scn=2>
- [17] NÁRODNÍ GEOPORTÁL INSPIRE. Webové stránky mapového serveru [online]. 2010-2014 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map>
- [18] OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY V ČR. Chráněná krajinná oblast Pálava [online]. 2015 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=mapa&site=CHKO_palava_cz
- [19] HISTORICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČR. Webové stránky Historického ústavu Akademie věd ČR [online]. 2015 [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: http://www.hiu.cas.cz/cs/images/resize/atlas/veduta_mikulova_z_roku_1727_1127x441.jpg
- [20] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Webové stránky veřejné databáze [online]. 2015 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>
- [21] REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. Webové stránky RIS [online]. 2012-2014 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihomoravsky-kraj/okresy/zivotni-prostredi/druhy-zemedelske-pudy>

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

CHKO – Chráněná krajinná oblast

LUCC – Databáze dlouhodobých změn využití ploch Česka (1845 – 2000)

ČSR – Česká socialistická republika

ZPF – Zemědělský půdní fond

UNESCO – Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu

OSN – Organizace spojených národů

NATURA 2000 – Soustava chráněných území Evropské unie, na kterých se vyskytují chráněné druhy rostlin, živočichů či hodnotná přírodní stanoviště

m. n. m. – metrů nad mořem

ha – hektar

12 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Mikroregion Mikulovsko

Obr. 2 Rozložení pochodových nebo dočasných táborů

Obr. 3 Dnešní podoba římských táborů

Obr. 4 Fotografie odkryté části půdorysu nemocnice na Hradisku

Obr. 5 Letecký snímek římského tábora v Mušově-V pískách

Obr. 6 Srovnání výměr ZPF mezi lety 1845 a 2000

Obr. 7 Srovnání výměr jiných ploch mezi lety 1845 a 2000

Obr. 8 Krajina před zatopením na mapě z 2. vojenského mapování

Obr. 9 Vodní dílo Nové Mlýny

Obr. 10 Srovnání variant R52 a R55

13 PŘÍLOHY

13.1 Seznam příloh

Příloha 1 Velká přehledová mapa oblasti krajiny Pálavy

Příloha 2 Obec Mušov na mapě z 3. vojenského mapování

Příloha 3 Obec Mušov na ortofotomapě z 50. let minulého století

Příloha 4 CHKO Pálava

Příloha 5 Veduta Mikulova z roku 1727

Příloha 6 Moravia marchionatus, autor: Jan Amos Komenský (1592-1670)

Příloha 7 Vinice pod Pavlovskými vrchy

Příloha 8 Stavba Aqualandu na nalezišti římské nemocnice z 2. st. n. l.

Příloha 9 Pohled z Hradiska na krajinu Pálavy

Příloha 10 Pohled na Hradisko ze silnice Brno – Vídeň

Příloha 11 Kostel sv. Linharta na ostrově ve střední Novomlýnské nádrži

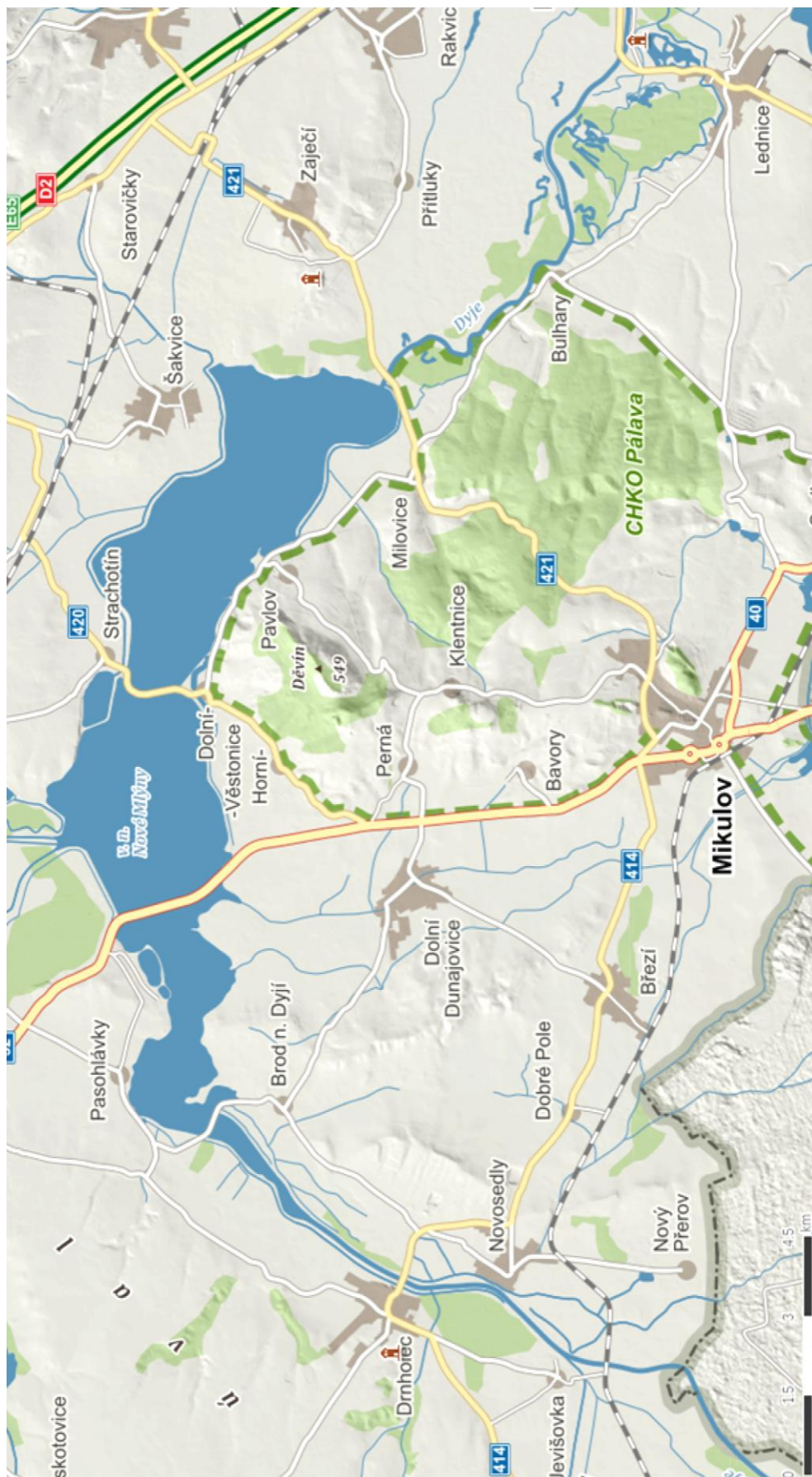
Příloha 12 Pohled ze Stolové hory na Sirotčí hrádek a Děvín

Příloha 13 Pohled ze Stolové hory na Mikulov pod Svatým kopečkem

Příloha 14 Pohled ze Stolové hory na obec Perná a Novomlýnské nádrže

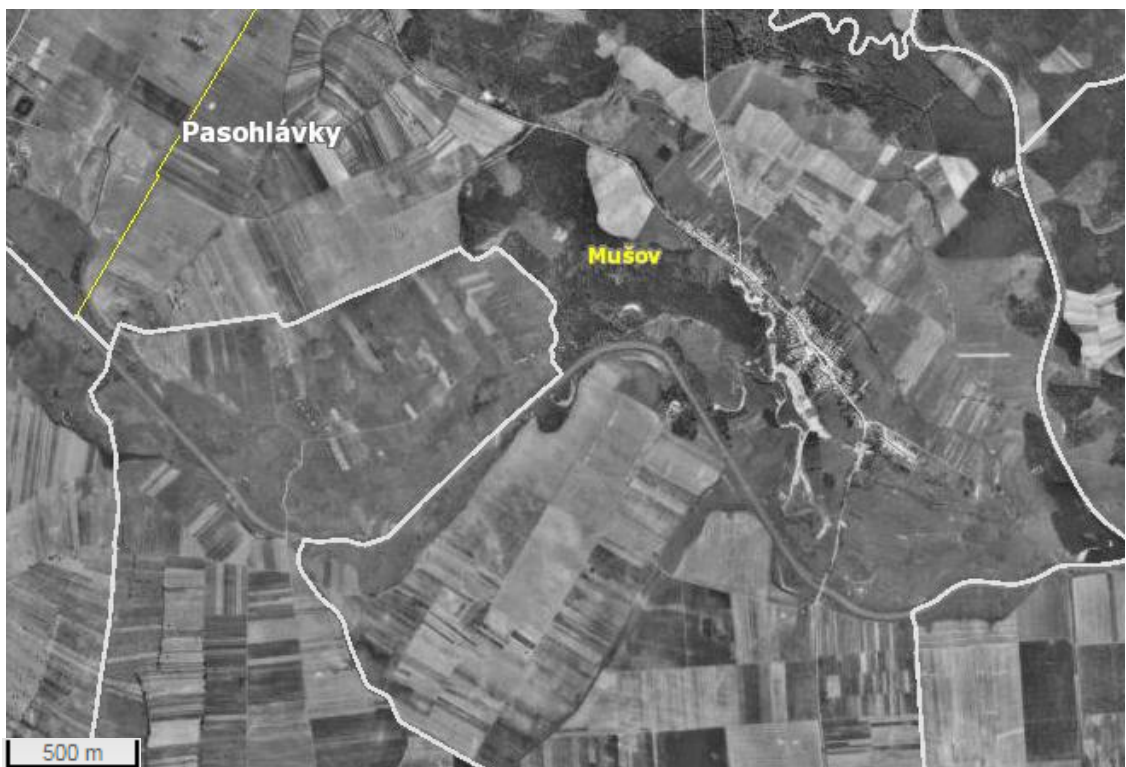
13.2 Přílohy

Příloha 1 Velká přehledová mapa oblasti krajiny Pálavy [2]

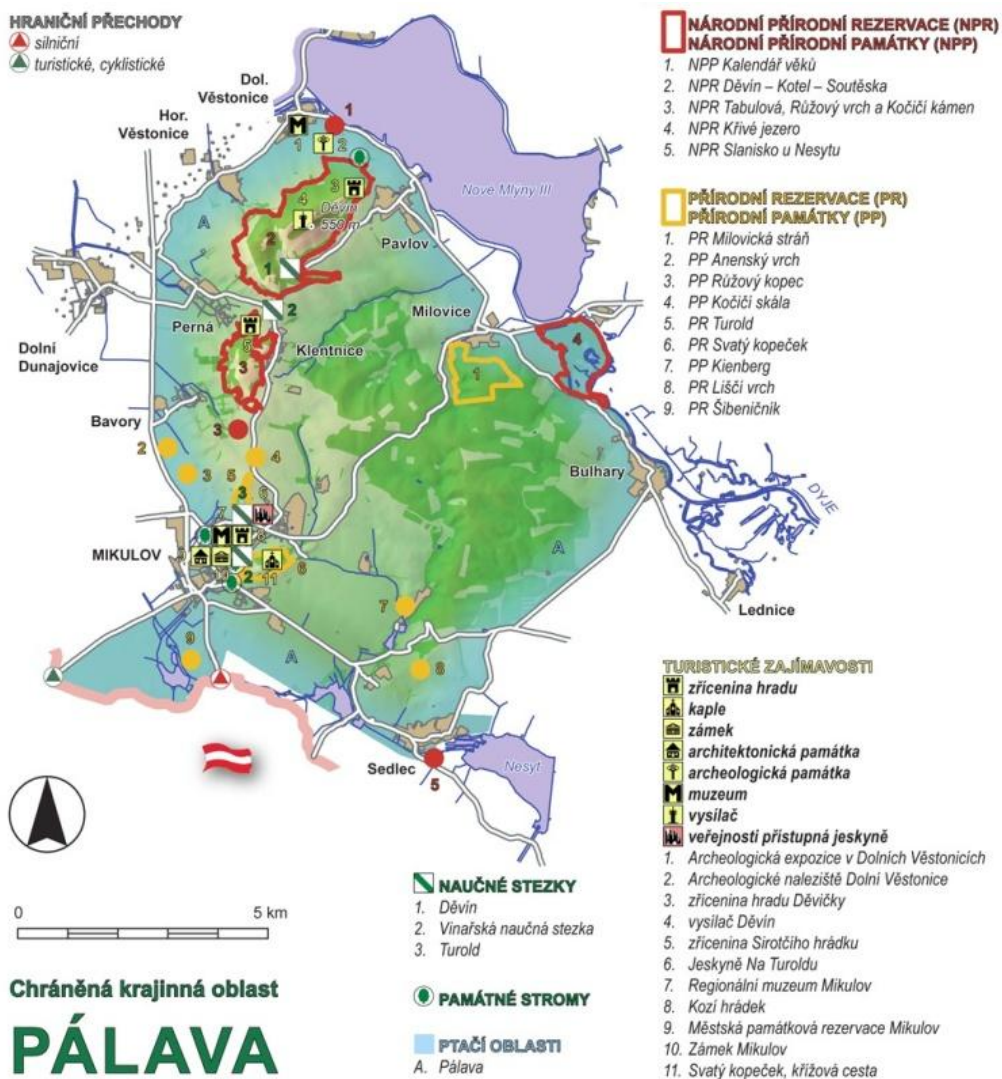

Příloha 2 Obec Mušov na mapě z 3. vojenského mapování (červeně vyznačena) [17]

Příloha 3 Obec Mušov na ortofotomapě z 50. let minulého století [17]

Příloha 4 CHKO Pálava [18]

Příloha 5 Veduta Mikulova z roku 1727 [19]

Příloha 6 Moravia marchionatus, autor: Jan Amos Komenský (1592-1670) [9]

Příloha 7 Vinice pod Pavlovskými vrchy (Kolíněk)

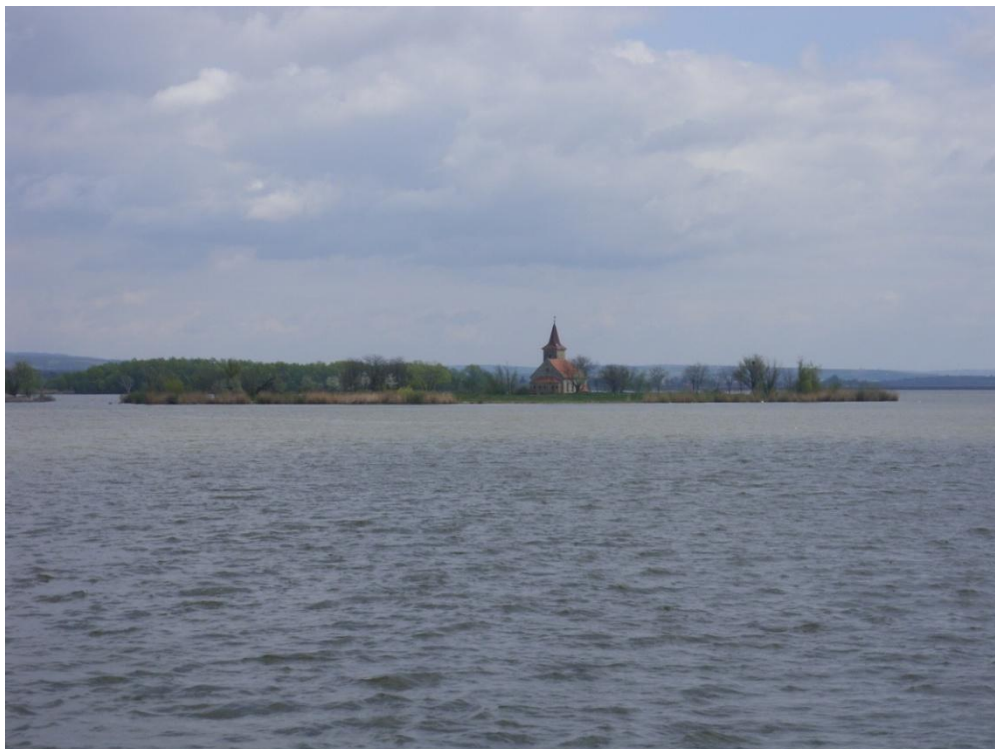
Příloha 8 Stavba Aqualandu na nalezišti římské nemocnice z 2. st. n. l. (Kolíněk)

Příloha 9 Pohled z Hradiska na krajinu Pálavy (Kolíněk)

Příloha 10 Pohled na Hradisko ze silnice Brno – Viedeň (Kolíněk)

Příloha 11 Kostel sv. Linharta na ostrově ve střední Novomlýnské nádrži (Kolíněk)

Příloha 12 Pohled ze Stolové hory na Sirotčí hrádek a Děvín (Kolíněk)

Příloha 13 Pohled ze Stolové hory na Mikulov pod Svatým kopečkem (Kolíněk)

Příloha 14 Pohled ze Stolové hory na obec Perná a Novomlýnské nádrže (Kolín)